

Möte i Biogas Sydost

Tid: 2015-09-16 kl. 08.30 – 12.30

Plats: Alvesta Biogas

Närvarande:

Namn	Organisation	Närvarande	Saknades
Yvonne Aldentun	Regionförbundet i Kalmar län	X	
Henrik Andersson	Mönsterås kommun	X	
Mikael Erlandsson	Purac		X
Stefan Halldorf	Stefan Halldorf Konsult	X	
Stefan Hermansson	Småländska Bränslen	X	
Hannele Johansson	Energikontor Sydost	X	
Staffan Johannesson	E.ON	X	
Lars-Evert Karlsson	Purac Puregas	X	
Steve Karlsson	Växjö kommun		X
Jan-Owe Nilsson	Hushållningssällskapet		X
Camilla Norrman	Ronneby kommun		X
Sven-Olof Petersson	Karlskrona kommun		X
Thomas Rehnström	Kalmar länstrafik		X
Göran Sternsén	VMAB		X

Tema för dagen: Alvesta Biogas

Agenda

- Ankomst med kaffe kl. 08.30
- Rundvandring på anläggningen
- Joakim Granefelt berättar om Alvesta lantbrukarnas resa från idé till produktion
- Laget runt
- Avslut med tema för nästa möte

1

När de goda mackorna, som Stefan Halldorf hade haft vänligheten att hämta från Café Hos oss i Nybro, var uppättna tog Joakim till orda:

Det är 11 lantbrukare som tillsammans bildat Alvesta Biogas. De tar in 80 000 m³ råvara varav 68 000 är gödsel. Avstånden mellan gårdarna och anläggningen är mellan 6 till 7 km vilket är det samma som hos More Biogas. Den största gården har 550 kor och sedan kommer Joakims egen gård med 300 suggor.

Det tar från ett till ett och ett halvt år att få miljötillstånd men det svåraste är ändå att hitta köpare till gasen. Bussarna är därför grunden för gasproduktion. Marken var märkt i översiktsplanen som kommande industrimark och låg i utkanten av Alvesta. Det fanns ingen infrastruktur, varken avlopp, vatten eller el. Kommunen köpte marken initialt och Alvesta Biogas fick köpa den för 3,5 milj. Själva byggnationen gick i ilfart. Byggstarten var i mars och rötningen i gång redan i december 2014.

89 % av aktierna ägs av lantbrukare och Växjö Stift tillsammans. 11 % ägs av Entreprenörsinvest som även har en styrelsepost. De är duktiga på administration och sköter den. Alvesta Biogas fick investeringsstöd till anläggningen från länsstyrelsen. Stödet är till mikroföretag med max 10 anställda vilket uteslöt kommun + SBI. Kalkylen kom att se ut enligt följande:

Anläggningskostnad: 60 Mkr

Bidrag från Länsstyrelsen: 11 Mkr

Lantbrukare: 6 Mkr

Banken: 43 Mkr

Likviditetskrisen kom efter bygget men det är avklarat nu. Första amortering kommer i december.

Långsiktighet är mycket viktigt. Man har ett avtal på tio år med E.On och lika länge med lantbrukare. Det är viktigt att alla känner för verksamheten och inte hoppar av. Lantbrukarna i Alvesta har en bra sammanhållning och delar bl.a. på gödselbrunnar. Annat som viktigt i sammanhanget är goda kontakter med banken.

Upstarten är i regel svår. Det är viktigt att få till rätt bakteriesammanställning i rötammaren. Alvesta har haft stabil produktion från start. Slakteriavfallet kommer från Kalmar med en bil varje natt. Man får mycket gas och bra gödsel vilket ger bra skördar och mindre lukt. Nu kan man köra ut gödseln på sommaren. Bönderna får bättre skördar och mindre lukt.

Staffan ställde frågan om detta finns dokumenterat någonstans. Tack vare biogasproduktionen fungerar tätort och jordbruk bättre ihop. Flera tyckte att det är dags att lyfta fram fördelarna med biogasproduktion från gödsel, kanske i ett projekt.

Macken är i gång. Stefan Hermansson står för dispenser och kortautomat. Alvesta Biogas äger marken. Invigningen är planerad till 10/10.

Under rundvandringen delade Joakim med sig av sina erfarenheter:

- Lantbrukarna har gjort markarbetet själva vilket innebär att de också står för ansvaret. Det är något man bör tänka på.
- Man bör undvika för små enheter eftersom det då kommer bilar varje dag och man måste göra något varje dag. Med större enheter slipper man "julaftonproblematiken".
- Viktigt också att dimensionera värmeväxlarna rätt.
- Det är guld värt med lokala leverantörer om något händer.
- Mest stolt var Joakim över tömning och fyllning av bilar. Precisionen var 100 % och båda operationerna gick på 4 minuter.

- Jobbigast hade det varit med banken. Man ska veta att det inte är det lokala kontoret som sköter den här typen av låneansökningar utan de hamnar på nationell nivå och där är det bara siffror som gäller.
- En annan jobbig fråga var räddningsverkets hantering av frågan. De frångick regelverket och krävde stora utrymmen mellan olika enheter.

Tillbaka på kontoret var det dags för laget runt. Staffan inledde med en presentation som hade rubriken "Hur kan vi öka marknaden för biogas?" Och konstaterade att det är viktigt att jobba med avsättningen. Gasen har hamnat i bakvatten medialt samtidigt som andelen biogas i fordonsgas ökar och är nu uppe i 72 %. Vi måste backa tillbaka och förklara fördelarna. Att prata om funktionellt substrat kan vara ett sätt. > 90 % av gasen är inhemskt. HVO är också bra men substratet är en begränsning.

Staffan visade loggan som branschen arbetar med. E.On stödjer men är inte med p.g.a. att det är viktigt för dem med egen kommunikation. E.On är med i ett EU-projekt som heter Great och som innebär mycket kommunikation bl.a. road shows. E.On tittar också på enklare tankställen för mindre orter t.ex. bara till personbilar (ej sopbilar) alternativt bara till sopbilar. Operationell leasing med bränslepriset inkluderat skulle ge en stabil prisbildning.

Henrik A: KLT:s upphandling överst på dagordningen. Mönsterås, Kalmar, Mörbylånga, Oskarshamn och Västervik har aviserat att de är intresserade att sätta upp bussdepåer. Mönsterås kommun har skrivit en avsiktsförklaring om att det ska byggas en publik tankstation och bussdepå vid den nya företagsparken söder om Mönsterås. Kommunen har även fått stöd från Strukturfonderna till en förstudie. Pelle Hallén är processledare och tanken är att lära av More Biogas. Stefan Halldorf är underkonsult och ytterligare en tredje person håller i miljöansökan. KLT:s beslut, som kommer i maj-juni 2016, är avgörande. Blir det mycket biogas i upphandling kan det bli en anläggning på 40-50 GWh i Mönsterås. Anläggningen blir lika mycket en gödselanläggning som en biogasanläggning.

Lars-Evert: Det går bra för Purac Puregas. Under första halvåret tog företaget hem åtta kontrakt på anläggningar för biogas. Fem av anläggningarna levereras till Storbritannien och tre till Danmark. Ordervärdet för affärerna innebär en fördubbling av omsättningen för 2014. Anledningen till att just Storbritannien och Danmark satsar på biogas är det gynnsamma produktionsstödet till insprutning av uppgraderad biogas i naturgasnät för att ersätta den fossila gasen. Purac har ett projekt på gång i Stavanger. I det fallet handlar det om en förbehandlingsanläggning.

Inom EU tittar man på biometan i tung trafik under beteckningen "Blue Corridor" mellan Spanien och Sverige.

Yvonne: RFKL jobbar tillsammans med länsstyrelsen i Klimatsamverkan för att uppnå 2020 målen om fossilbränslefria transporter i den offentliga sektorn. Man tar ett helhetsgrepp och kopplar biogasen till livsmedelsproduktion och övergödning i samarbete med Linnéuniversitetet. Arbetet fungerar bra.

Stefan Halldorf bekräftade att det just nu är bra klimat för biogasen. Kamprad-fonden har som tema "Miljö och entreprenörsskap". Det handlar om forskningsprojekt.

Gödselgasstödet börjar gälla från 2015 då stödet är på 15 Mkr. Nästkommande åren ökar stödet till 60 Mkr. Man kan få stöd med 20 öre/kWh för gas som produceras av gödsel. Det finns en ansökan om att öka stödet till 40 öre/kWh eftersom det ser ut att alla pengar inte kommer att

gå åt. Det går också att söka investeringsstöd från det nya landstingsprogrammet med upp till 40 Mkr.

Stefan Hermansson: Högst upp på dagordningen står nu att hitta avsättning för gasen samt att testköra macken vid Alvesta Biogas inför Biogasens dag 10/10. Informationsbehovet är, enligt Stefan, gigantiskt om man ska kunna tränga igenom bruset. Antalet gasbilar ökar sakta men säkert. I Alvesta är nu alla hindren borta för att man ska kunna köpa biogas. Stefans råd är att fråga efter biogas i alla lägen. Han är delägare i Avis som har 170 bilar varav 20 gasbilar. För att man ska kunna öka andelen gasbilar måste trycket komma från kunderna, så se till att kommunerna går igenom sina resepolycys. Det är det bästa sättet att få till det. Stefan berättade också att han har skickat in LOK-ansökan om ett tankställe i Ljungby. Staffan gav rådet att hitta de 15-20 % som vill köpa gasbilar. De får sedan bli ambassadörer till andra. Elbilar har ännu sämre andrahandsvärde än gasbilarna.

Hannele berättade att den EU-ansökan om främja biogasen, Biogas Action, som Energikontor Sydost deltog i gick igenom i en hård konkurrens. Över 80 % diskvalificerades. Projektet innebär i stort sett att Energikontor Sydost får mera medel för att driva Biogas Sydost och jobba med implementeringen av handlingsplanen för biogas i vår region. Budgeten är på drygt 190 000€ och är finansierad till 100 %. Hannele tackade alla för de Letters of Support som hon fick av nätverket. Dessa nämndes särskilt som något mycket positivt och som ett bevis på att vi kommer att kunna leverera det som vi har lovat. Projektet beräknas starta 2016-01-01. Energikontoret var också med i en annan EU-ansökan som handlade om biogasproduktion genom förgasning och som hade större fokus på forskning men denna ansökan gick inte igenom.

EnergiTing Sydost går i år av stapeln den 12 november i Västervik. Det kommer att finnas ett spår som handlar om olika förnybara drivmedel. Syftet är att lyfta upp att det finns ett förnybart fordonsbränsle till alla behov. På eftermiddagen är tyngden på biodrivmedel och då får vi bl.a. lyssna på Staffan Johannesson från E.ON; Krister Thulin från Scania och Maria Grahn från Chalmers. Hannele hoppas på en stor uppslutning från nätverkets medlemmar.

Nästa möte föreslås äga rum i på VMAB:s anläggning i Mörrum. Hannele tar kontakt med Göran Sternsén i ärendet.

Vid protokollet

Hannele Johansson